

Теоретико-практична підготовка соціальних педагогів до губернерської діяльності в умовах парадигми соціальної роботи

/ М. Р. Верхоляк // Матеріали звітних наукових конференцій факультету пед. освіти. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – Вип. 5. – С. 142-144.

Соціально-економічні зміни в Україні створили передумови для відродження інституту губернерства як суспільно необхідного соціально-педагогічного явища.

У сучасному соціокультурному просторі збільшується кількість дітей, які потребують ефективної професійної допомоги спеціаліста нової формації – соціального педагога-губернера. Це фахівець, який здійснює індивідуальну роботу з різними категоріями дітей переддошкільного, дошкільного та шкільного віку в умовах сім'ї, або в умовах наближених до таких з метою їх соціального виховання і розвитку, соціально-педагогічної допомоги і підтримки, захисту їхніх прав та інтересів, сприяє педагогізації батьків, допомагає їм у розв'язанні проблеми сімейного виховання.

Губернерство – педагогічна система, яка характеризується необхідністю добре організованої та цілеспрямованої професійно-педагогічної підготовки спеціалістів до губернерської роботи в умовах родини, використання гнучких технологій, можливістю моделювання освітнього процесу підготовки губернерів з урахуванням ціннісних орієнтацій сім'ї, національних традицій, специфіки сімейного життя [1].

Отже, постає питання належної професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів-губернерів як особливого типу педагогічного працівника у період навчання у ВНЗ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що професійна підготовка соціальних педагогів стала предметом досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених (І. Зверева, А. Капська, Л. Міщик, В. Поліщук, М. Галагузова та ін.).

Питання теоретичної підготовки соціальних гувернерів у ВНЗ аналізуються в наукових дослідженнях Л. Кобилянської, Є. Сарапулова, С. Хлебик та ін..

На сьогодні в Україні підготовку соціальних гувернерів як спеціалізації майбутніх соціальних педагогів здійснюють провідні вищі навчальні заклади (Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова, Черкаський державний університет ім. Б. Хмельницького, Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича). З погляду професійно-особистісного становлення майбутнього фахівця, формування готовності до майбутньої професійної діяльності в інших вишах країни до навчальних планів включено дисципліни «Технології роботи соціального гувернера», «Основи соціального гувернерства» [2, с. 199].

У Львівському національному університеті імені Івана Франка до програми підготовки студентів спеціальності «Соціальна робота» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр включено дисципліну «Технології роботи соціального гувернера», мета якої полягає у формуванні в студентів знань про особливості діяльності соціального гувернера, оволодіння методиками раннього розвитку та навчання дитини в умовах індивідуального виховання, у розвитку в студентів професійного інтересу до питань і проблем соціального виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в сімейному середовищі. В межах дисципліни передбачено вивчення та аналіз гувернерських, виховних і навчальних систем; розкриття особливостей соціально-педагогічної роботи гувернера в сім'ї з дітьми з різних вікових груп; формування вмінь організовувати освітньо-виховну діяльність з дитиною на основі особистісно-орієнтованої моделі взаємодії з нею.

Основні завдання дисципліни: поглибити професійні знання студентів про роль соціального педагога в сімейному вихованні; формування вміння аналізувати та оцінювати виховний потенціал сім'ї; оволодіння студентами знаннями про гувернерство як соціальне явище та життєво необхідну галузь

педагогіки; ознайомлення з пріоритетними гувернерськими методами й теоріями виховання в домашніх умовах.

Вивчення дисципліни передбачає формування у студентів знань: про гувернерство як соціальне та педагогічне явище; про реалізацію ідеї всебічного розвитку особистості в теорії і практиці домашнього виховання в різних країнах у різні епохи; про методи виховання та прийоми педагогічного впливу гувернера на дітей різних вікових груп в умовах домашнього виховання; про значення застосування сучасних технологій у соціальному вихованні дитини в родині.

На основі цих знань повинні бути сформовані уміння: налагоджувати взаємодію із вихованцями і членами сім'ї в процесі індивідуального виховання; проектувати процес оволодіння знаннями і розумовий розвиток дитини в системі домашнього виховання; розробляти власні технології індивідуального домашнього виховання дітей.

Зважаючи на роль самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів у період навчання програмою передбачено різноманітні пошукові, науково-дослідні завдання, виконання яких забезпечує поглиблене вивчення теоретичного матеріалу. Наприклад: написання рефератів, курсових робіт, підготовка повідомлень, вивчення досвіду діяльності закладів з надання послуг з гувернерства на прикладі діяльності закладу недержавної форми власності – Агенція «Файний персонал» у м. Львові.

Міждисциплінарні зв'язки у вивченні дисципліни здійснюються з дисциплінами «Соціальна педагогіка», «Технології соціально-педагогічної діяльності», «Основи соціалізації особистості» та рядом психологічних дисциплін.

Отже, теоретико-практична підготовка соціальних педагогів до здійснення гувернерської діяльності здійснюється шляхом введення у навчальні плани навчання майбутніх соціальних педагогів дисципліни «Технології роботи соціального гувернера» та інших дисциплін, які сприяють формуванню

професіоналізму у майбутнього фахівця, стимулюють його професійне і особистісне зростання.

Література:

1. Сарапулова Є. Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є. Г. Сарапулова. – К. : МАУП, 2003. – 264 с.
2. Хлебик С. Р. Фахова підготовка соціальних педагогів до здійснення гувернерської діяльності / С. Р. Хлебик // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя] – Серія «Психолого-педагогічні науки». – 2012 . – № 5 . – С. 198-201.